

MEŞVERET

DERNEĞİ DERGİSİ

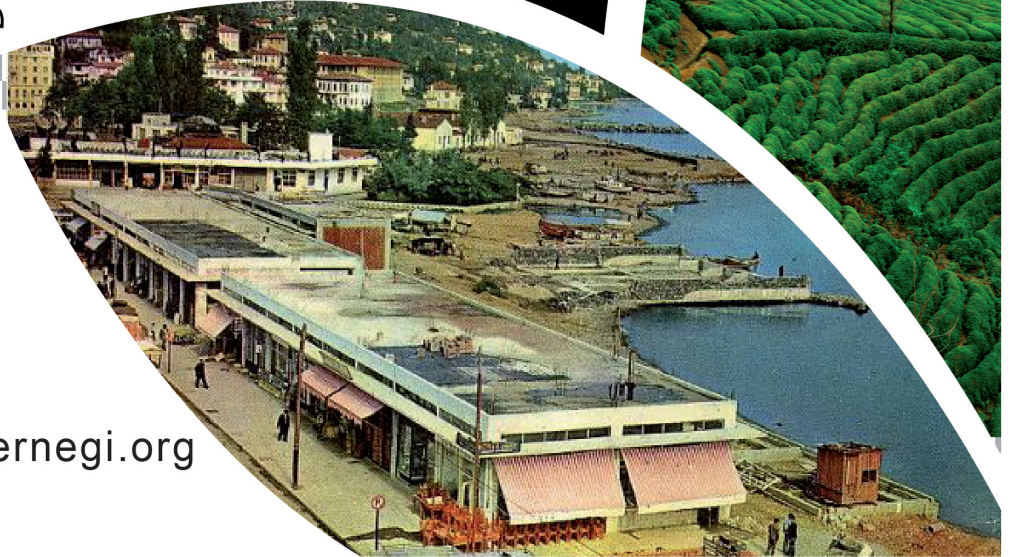
MEŞVERET DERNEĞİNİN OKURLARINA ÜCRETSİZ ARMAĞANIDIR. PARAYLA SATILMAZ

2

YENİ MEŞVERETİMİZ; ESKİ VE YENİ RİZE

Bu Sayıda, Eski ve
Yeni Rize'nin Fiziki,
Sosyal, Kültürel
Mukayesini ve Eski
Yeni Karşılaştırmasını
Bulacaksınız

KÜNYE

SAHİBİ

Meşveret Derneği Adına
Abdullah Karali

YAYINA HAZIRLAYANLAR

Abdullah Karali
Abdullah Oğuz Hut
Hızır Sandalcılar

GENEL YAYIN YÖNETMENİ

Abdullah Karali

GENEL KOORDİNATÖR

Hızır Sandalcılar

YAYIN KURULU

Abdullah Karali
Abdullah Oğuz Hut
Hızır Sandalcılar
Yunus Emre Ayar
Eren Kurtkaya
Enver Karali

Ekrem Orhon Mahallesi Kemalyeri Cad.
1 Nolu Laleli Sokak Karali Apt. No:15
Merkez / Rize
Genel Sekreter. Gsm. 0530 692 42 80

İÇİNDEKİLER

Rizeli Boşanıyor/ 4
Abdullah Karali

Rize’de Komşuluk/ 6
Hızır Sandalcılar

Gündem Rize IV/ 7
Haber

Rize’nin Tabiat ve Sosyoloji İlişkisine Bir Nazar/ 8
Duygu Karali

Dernek Yönetim Kurulu Şeması/ 12

Dernek Genel Kurul Üyelerimiz/ 13

Meşveret Derneği

Merhabalar kıymetli okuyucularımız. An itibariyle bu fani hayatta sonsuz seçeneğiniz varken dergimizin girişindeki bu yazıyı okumaya karar verdiğiniz için size teşekkürü bir borç bilmekle beraber borçlu kalmayı hiç sevmediğimiz için görevimizi icra ediyor ve "Teşekkür ediyoruz".

Dergimizin ikinci sayısı olması sebebiyle size derneğimiz hakkında kısa bir bilgi vermek isteriz. Dernek ismimizden başlamak gerekirse, bildiğiniz üzere meşveret; yapılacak işler hususunda, ehil olan kişilere danışmak, onlardan görüş almaktır. İstişare ve müşavere kelimeleri de aynı anlamda kullanılır. Genel olarak, danışma, konuşup anlaşma, bir mevzuu görüşüp karara bağlama olarak tarif edilebilir. Hattı zatında derneğimizin gayesi bütün bu yazılanları kapsıyor. Diğer taraftan, derneğimizin varoluş gayesine ise toplumun; sosyal, kültürel, eğitim, alanlarında çalışmalar yürütmek, cemiyetin uyanmasına katkı sağlayarak, hayalleri ve bu hayaller çerçevesinde hedefleri olan, hayatı denge üzerinde kurgulamış, pratik düşünebilen, istişareyi şiar edinmiş bireyler yetişmesinde katkıda bulunmayı sağlamak amacı ile kurulmuştur.

Bu gaye çerçevesinde yapacak olduğumuz çalışmalara sizlerin de fiziki ve manevi katkılarınızı mutlaka bekliyoruz. Bu katkılarınızın içinde emin olunuz ki maddi katkılarınız yok denecek kadar azdır. Çünkü derneğimizi kurarken kimseden maddi bir beklentimiz olmayacağına dair istişare ettik. Belki siz de parasız birşeylerin olmayacağını düşünenlerdensiniz lakin bizler de iddia ediyoruz ki günümüzde güç= bilgi dir. Parasız yaşayabilirsiniz ama yaşamayı bilmiyorsanız paranız olsa dahi yaşayamazsınız. Velhasıl bizler muhasır (kuşatan) medeniyet(ler) seviyesinde olabilmenin temelini de bilmek (muhasır, medeniyeti bilmek) olduğuna inananlardanız. Hani Mevlana diyor ya "insan giyimine göre karşılır bilgisine göre ağırlanır". Bizler büyüklerimiz tarafından şaşalı şekilde karşılanmak değil, milli ve yerli olmanın ne demek olduğunun bilincine varmış fertler olarak ağırlandırmak niyetindeyiz.

Sözümüzü toparlayıp hülasa ederken diyoruz ki; kendi kendine konuşmak delilik değil meşverettir. Bu sözün manası ne ola mı diyorsunuz? El cevap; istisnasız söyleyebiliriz ki bireyin en önemli ihtiyacı kendini bilmesi ve kendisiyle sağlıklı bir iletişim içerisinde olmasıdır. Bu, kati suretle gereklidir. Kendini tanımayan bir başkasını kesinlikle okuyamaz. Neticesinde bilemez ve anlayamaz. Bundan dolayı diyoruz ki bireyin kendisi ile iletişimde sorunlar var ise kendisiyle oturup meşveret etmesi gerekir. Bu, kendisini okumaya başlamasının ilk adımıdır. Zaten Allah Teala, İslamiyet'i "İKRA" yani "OKU" kelimesi ile başlatmadı mı? Başlangıç bu kelimeyle bitti, ve sonun başlangıcı bu kelimeyle başlamış oldu. Bizler de kurmuş olduğumuz Meşveret Derneği vasıtası ile kendimizi okuma, bir başkasını okuma, ait olduğumuz cemiyeti (yahut medeniyeti) okuma, inandığımız dini okuma ve karşılıklı sağlam temellere oturttuğumuz ortak hayallemizi okuma niyetindeyiz. Niyet hayır, akıbet hayır.

MEŞVERET DERNEĞİ AİLESİ

Rizeli Boşanıyor

Abdullah Karali

Dünya nüfusu şuanda ne kadar hiç merak ettiniz mi? Etmediyseniz ben söyleyeyim; 2019 yılı itibariyle 7 milyar 750 milyon. Tabii ki bu rakam durağan değil, dinamik, anbean değişmekte. Benim dikkatinizi çekmek istediğim mevzu; bu soyut rakamsal ifadede değil. Bilakis insanı niceliksel olarak tanımlayan fakat hiç dikkat etmediğimiz bu kadar farklı insan psikolojisinin de dünya üzerinde var olduğu. Her birimiz benzer anatomik beyin yapısına sahip olmakla beraber birbirimizden tamamen farklı psikolojik yapılaraya sahip 8 milyara yakın insanlarız ve bütün farklılıklarınıza rağmen belirli bir yaşa gelince ne mi yapıyoruz? El cevap: evleniyoruz.

Bu sayıda sizinle evlilik ve Rize'yi konuşmak istedim. Çünkü geçtiğimiz günlerde elime çok ilginç bir belge geçti. 1965'de Rize'de evlenme ve boşanma hareketleri. Bunu günümüzle mukayese ederek sizinle paylaşmanın hem icra ettiğim iş bakımından hem de çalıştığım sosyoloji alanı bakımından verimli bir iş olacağı kanaatindeyim. Verilere geçmeden önce isterseniz biraz genelleyerek mevzuumuza devam edelim.

Sosyolojiyle ilgilenen biri olarak şunu açıkça söyleyebilirim ki; evlilik en ilkel kabilelerden en modern toplumlara kadar var olan ve çeşitli ritüelleri olan, neticesinde farklılıklar olsa da dünya toplumlarının temelini oluşturan çekirdek kurumdur. İster evrim bilimsel olarak ister din ve tarih bilimsel olarak araştırın aile olma kavramını insanın köklerde bulacaksınız. Bekar olsun, evli yahut başından bir veya birkaç evlilik geçmiş olanların evlilik hakkında olumlu veya olumsuz bir yorumu mutlaka vardır. Fakat günümüzde orta yaş üzeri birine evlilikle ilgili fikirlerini soracak olsanız o bilindik cümleyle başlar söze “bizim zamanımızda öyle miydi...”. Peki o zamanlarda olup da şimdiki biraz büyüğümüz x kuşağında ve yaşitlarımız olan y kuşağında olmayan şey nedir?

“Güç Çatışması” oldukça önemli bir kavram. Evlenen fertler, karşı taraf için hep benim kurallarımı uygulayacak diye düşünürse bu güç çatışmasının içerisine giriyor. Yani “enaniyet” ben merkezcilik. Karşı tarafta tavizkar davranırsa, bir müddet ilişki, sessiz devam eder. Lakin bir yerde patlar. Daha sonra olay güç çatışmasına intikal ediyor. Ardından ego savaşılarıyla büyük taarruz başlıyor. Fedakarlığı hak gibi gören bir taraf ve sürekli değerlerinden, isteklerinden taviz veren diğer taraf. Kriz dönemlerinde inceldiği yerden rahatlıkla kopabiliyor. Evlenen kişilerin farklı film senaryolarının içinden gelip tamamen bambaşka bir aktör olarak oynamaya çalışıyorlar.

Evdeki anne, baba varlığı yerine eş gelmiş, aktörler tam manasıyla değişmiş. Bunu fark ediyorlar ama genelde değiştirmedikleri şey senaryo oluyor. Senaryonun da yeniden yazılması gerekiyor. Ailede sürekli kayırılmış olan, isteklerini aynı haliyle yeni senaryoda da yaşamak isteyebiliyor. Aslında demek istediği şey “senaryo aynen devam etsin”. Biz buna “mental esneklik” (Cognitive flexibility) yani düşünce esnekliği diyoruz. Düşünce olarak esnek davranmadığı için sorun ortaya çıkması kaçınılmaz oluyor. Haliyle, benim düşüncem senin düşüncem bir müddet sonra benim param senin paran, benim annem senin annen, ben haklıyım sen haksızına rahatlıkla dönüşebiliyor. Tahmin edeceğimiz gibi evlilik ilişkisi tam manasıyla bir rekabet ilişkisine dönebiliyor ve bu da beraberinde daha büyük sorunları doğuruyor.

1965 Yılı Evlenme ve Boşanma Hareketleri

Yer	Evlenen	Boşanan	% (ortalama olarak)
Merkez	1154	47	4
Ardeşen	215	12	5
Çayeli	402	18	4,5
ikizdere	294	10	3,5
Pazar	395	12	3
Fındıklı	108	4	3,7
Kalkandere	369	14	4
Çamlıhemşin	104	2	2

Kaynak: Rize Valiliği 1967 Rize İl Yıllığı

Şüphesiz ki bu anlattıklarımız buzdağının sadece görünen ufak bir kısmı. Muhtemelen sizlerinde öznel olarak tespit etmiş olduğunuz onlarca sorun olduğunu tahmin edebiliyorum. Yaşadığımız şehir bağlamında bu konuya kulak kabarttığımızda neticelerinin hiç de göz ardı edilecek ölçüde olmadığını görebiliyoruz. Yukarıda bahsetmiş olduğum 1965 yılı Rize evlenme ve boşanma hareketlerine göre; Günümüzü merak ettiğinizi tahmin ediyorum. TÜİK verilerine göre 2019 yılı için bölgemizde son durum şu şekilde.

Doğu Karadeniz'de Boşanmaların %35,0'i Evliliğin İlk 5 Yılında Gerçekleşti

2018 yılında Doğu Karadeniz'de boşanmaların yüzde 35,0'i evliliğin ilk 5 yılı, yüzde 27,5'i 16 yıl ve üzerinde gerçekleşti. Evliliğin ilk 5 yılındaki boşanmaların oranı Gümüşhane'de yüzde 40,2, Ordu'da yüzde 37,8, Artvin'de yüzde 36,7, Giresun'da yüzde 34,0, Rize'de yüzde 32,7 ve Trabzon'da yüzde 32,1 oldu.

Yaş grubuna göre boşanmalar incelendiğinde Doğu Karadeniz Bölgesi'nde en fazla boşanmanın erkeklerde yüzde 19,6 oranıyla 35-39, kadınlarda ise yüzde 20,0 oranıyla 30-34 yaş grubunda gerçekleştiği görüldü.

Rize'de Komşuluk

Hızır Sandalcılar

Komşular canlarının ve mallarının zarar görmemesi, bir akraba gibi birbiriyle içli dışlı oldukları için güzel geçinmeleri için gayret etmeleri, komşusu hatalı bir iş yapmaya kalktığında veya bir konuda komşusunun görüşünü almak istediğinde ona doğru yolu göstermeleri başlıca komşuluk haklarıdır.

Tüm bunlara binaen selam verip, selam almak, yeri geldiğinde hediyeleşmek, yardımlaşmak yine komşuluk esaslarından sayılır. Hattı zatında komşunun bir gayrimüslim olması yani, başka bir dine mensup olması onun hakkını gasp edebileceğin anlamı taşımaz ki bize ne cemiyet hukuku ne de dinimiz bu şekilde bir yetki verir.

Geçmişe baktığımızda, Rize'de genel olarak köyler dağlarda konuşlanmış durumdadır. Engebeli arazide evler oldukça geniş ve dağınık serpiştirildiği için herkes evini çay tarlasının başında yapmak istemiş ve böyle de süregelmiştir. Dolayısıyla komşuluk ilişkileri geçim şartlarının doğurduğu zorluktan dolayı çok gelişmemiştir. Daha çok kız alıp verme düğün ve cenazelere iştirak etme şeklinde sosyal ilişkiler sürmüş olmasına rağmen imece kültürü bu topraklardan hiç eksik olmamıştır.

Gel gör ki memleketimiz giderek daha da kentleştikçe, yani köylerde beton binalar yükseldikçe, köyler boşanıp şehirlere akın edildikçe komşuluk ilişkileri giderek zayıflamış, bir gayrimüslim komşuya reva görülmecek şekilde davranır olmuşuzdur. Komşuluk hakkı nı beton binaların çimento kağıtları arasında bıraktık. Bize bırakılan mirasa göre:

Bir hakkı olan komşular: Müşrikler gibi ki, bunların sadece komşuluk hakkı vardır.

İki hakkı olan komşular: Müslümanlar gibi ki, bunların hem komşuluk, hem de din kardeşliği hakkı vardır.

Üç hakkı olan komşular: Akraba olan Müslümanlar gibi ki, bunların hem komşuluk, hem din kardeşliği, hem de akrabalık hakkı vardır.

Yüce Peygamberimiz Hadis-i şeriflerinde "Cebrâil bana komşuya iyilik etmeyi tavsiye edip durdu. Neredeyse komşuyu komşuya mirasçı kılacak sandım" diyordu. Biz ise bırakın iyilik etmeyi altta oturan komşumuzu tanımıyoruz bile. Hep birilerini suçluyoruz, toplum değişti kimse eskisi gibi değil diyoruz lakin yaya olunca şoförlere, araba kullanırken de yayalara veryansın etmiyor muyuz? Onlarda komşumuz değil mi? Hani komşuluk hakları. Şimdilerde bu haklar hak getire.

Gündem Rize IV

Haber

Dernek Başkanımız Abdullah KARALİ, Rize Ticaret Borsası'nda gerçekleştirilen "Gündem Rize" toplantılarının IV. Öncü Toplantısı'na katıldı. AK Parti Genel Başkan Yardımcısı ve Rize Milletvekili Hayati YAZICI, Rize Belediye Başkanı Rahmi METİN ve AK Parti Rize İl Başkanı İshak ALİM'in katılımıyla gerçekleştirilen toplantının konusu "Şehrin Anayasası" oldu.

Sivil toplum kuruluşları, kanaat önderleri ve iş adamlarının yer aldığı toplantıda açılış konuşmasını AK Parti Genel Başkan Yardımcısı ve Rize Milletvekili Hayati YAZICI yaptı.

Toplantıda Karayolları Bölge Müdürü Selahattin Bayramçavuş, AFAD Müdürü Şakir Kurk, Milli Eğitim Şube Müdürü Selman Yıldirtan ve Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi (RTEÜ) Rektörü Prof. Dr. Hüseyin Karaman kurumları ve çalışmalarıyla ilgili sunumlarını gerçekleştirdi.

Yaklaşık dört saat süren toplantıda Rize'deki eğitim, sağlık, turizm, ulaştırma yatırımları, yapılması gereken projeler, istihdam alanları, şehrin sorunları, bu sorunlar karşısındaki çözüm önerileri ve daha birçok konu hakkında istişarelerde bulunuldu.

Rize'nin Tabiat ve Sosyoloji İlişkisine Bir Nazar Duygu Karali

Doğaya karşı içimizde hep bir özlem var. Ağaç kesimi, yeşilin tahrib edilmesi denilince toplum olarak direniş gösterebiliyor, yürüyüşler düzenliyoruz. Bu gerçekten çok güzel bir durum lakin bu noktada akılları kurcalaması gereken bir mesele var; bu kadar doğayı önemseyen bir toplum neden doğadan kaçır? Pek tabii kentli olma isteğı yüzünden. Kısaca; doğayı seven ama kentten kopamayan bir insan profili ile karşı karşıyayız.

Dikkat ettiyseniz şehir demedim, kent dedim. Yeri gelmişken kent ve şehir ayrımını da yapmak gerekir fakat bunu satır arasına sıkıştırmak yerine sonraki yazılarımda daha detaylıca yapmak istiyorum. Diğer taraftan ülkemizde göç olgusu incelendiğinde kırdan kente doğru sürekli bir akış olduğunu istatistiki veriler çerçevesinde biliyoruz. İnsanlar gelecek planlarını hep kentler üzerine kuruyor. Bunun belki de en somut örneğini Rize'de görebiliyoruz. Doğasıyla herkesi kendine hayran bırakan Rize, kendi halkına bu konuda yaranabilmiş değil çünkü herkes o muhteşem doğadan kaçır merkeze yönelmek istiyor ya da bulunduğu yerleri betonlaştırırıp kentleştirme peşinde. Peki sizce bu duruma sebebiyet veren maddiyat mı yoksa modernizmin olumsuz etkiler mi? Sanırım tartışılır.

Çoğı insanın düştüğü yanılsa hepimiz düşmüyor değiliz. Cemiyette olmayı kentte yaşamayı modernlik olarak görme eğiliminden kurtulamıyoruz. Oysa ki doğa tahribat edildiğinde verdiğimiz tepkiyi birazda içinde bulunduğumuz o huzurlu yaşamı tatmak, korumak ve tadını çıkartmak için harcarsak daha mutlu insanlara dönüşebiliriz.

SAYHA

SOSYAL PSİKOLOJİK KURGU

SOSYAL PSİKOLOJİ GERÇEKLERİ

Sosyal Psikoloji gerçekleri kullanılarak vücutta getirilmiş olan SAYHA siz değerli okuyucuların beğenisine sunuluyor.

Aynı sonuçlara ulaşabilmek için kitabın bazı bölümlerinde sosyal psikologların fikir ve deneylerine yer vererek sosyal bağlamda bilimsel psikolojyi konu edindik.

WEB SİTESİ

www.abdullahkarali.com

Bir kitap beni nasıl değiştirebilir ki diyorsan,
elindeki kitaba bak; o da bir zamanlar odundu.

ABDULLAH KARALI

ARAŞTIRMACI VE MÜELLİF

KİTAP HAKKINDA

ARKA KAPAK YAZISINDAN

...İhtiyaçlarımız teknolojiyi zorladığı ve birçok şeyi yeni çözümlerle tasarlayıp moda algısı oluşturmaya çalıştığımız için hayatımızdaki çözümler de arttı. Alışverişten, sokakta yürürken insanların yüzlerine bakar ve onlar hakkında fikirler üretirdim. Örneğin; bir hastanenin önünden beyaz önlüğü bilini geçerken görsel doktor olduğuna hemen kana bulurdum. Bir iki saniyelik bir gözlemeden bile bir şeyler çıkarırdım...

...Biz insanları, bu karmaşıklıkta içi içine saklı neydi? Aile mi? Çevre mi? Akademi eğitimi mi? Mesleği mi, birçok kişiyi karmaşıklıkla görebirdim. O çözümlere çok değiyorsa en son değişikliği yardım ayağına iterim. Eğer sürekli karmaşıklıkla içi içine saklı bir şekilde bekliyor ise olanda karmaşıklıkla ilgili bir şeyler yapar, ilmi bir şekilde beyni ne geçiriririm...

BİZE BURDAN ULAŞABİLİRSİNİZ

EKREM ORHON MAH.NO:09 MERKEZ/ RİZE

0537 219 75 09

karaliabdullah@hotmail.com

ADRES

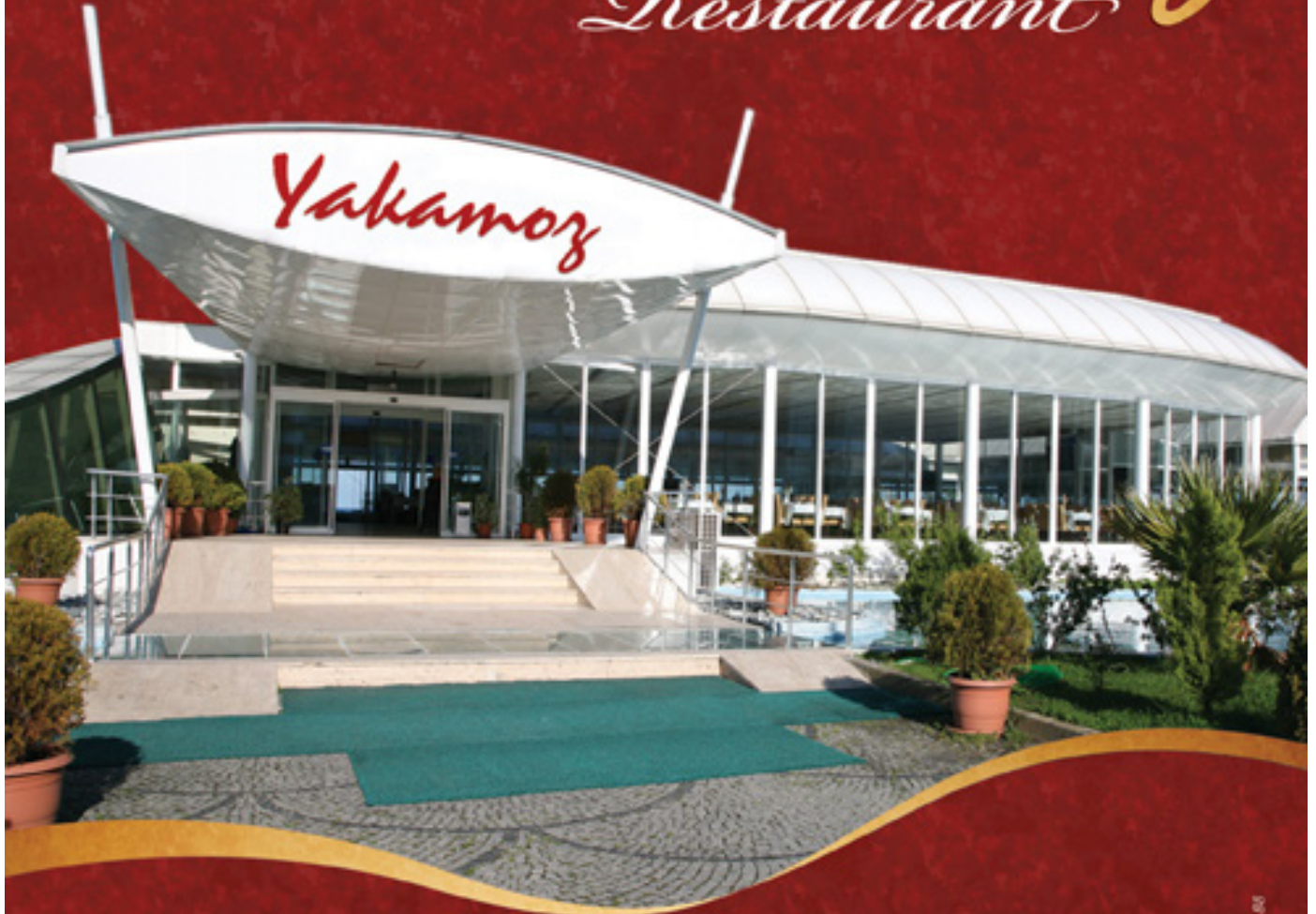
GSM

MAIL

Yakamoz

Restaurant

Rezervasyon

Ekrem Orhon Mahallesi Kültür Sitesi Karşısı Dolgu Sahası No: 7 RİZE
Tel: 0464) 214 37 88 - 214 37 89-214 37 90 Fax: (0464) 214 37 92
E - mail: bilgi@rizeyakamoz.com Web: www.rizeyakamoz.com

Dernek Yönetim Kurulu Şeması

YÖNETİM KURULU BAŞKANI
ABDULLAH KARALI

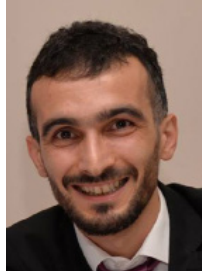
BAŞKAN YARDIMCISI
ABDULLAH OĞUZ HUT

GENEL SEKRETER
HIZIR SANDALCILAR

DENETİM KURULU BAŞK.
ENVER KARALI

YÖNETİM KURULU ÜYESİ
EREN KURTKAYA

YÖNETİM KURULU ÜYESİ
YUNUS EMRE AYAR

Dernek Genel Kurul Üyelerimiz

Abdullah Karali
Abdullah Oğuz Hut
Hızır Sandalcılar
Yunus Emre Ayar
Enver Karali
Eren Kurtkaya
Mehmet Aydın Delal
Fatih Mehmet Köse

Halim Turgut
Serdar Terzi
Kadir Karakan
Ali Osman Aksu
Mustafa Barış Delibalta
Yasin Özer
Memiş Karali
Mehmet Emin Okur

Ekrem Orhon Mahallesi Kemalçeri Cad.
1 Nolu Laleli Sokak Karali Apt. No:15
Merkez / Rize
Genel Sekreter. Gsm. 0530 692 42 80

